

עאידה שאמי

הפריחה

היא יושבה על כורסתה, ארט־דקו זולה, ותהתה מנין צצה הפריחה הפתאומית. הרופא שלה חושב שזה בגלל התרופה נגד דיכאון שהיא לוקחת. היא חושבת שזה האביב של סאן־פרנסיסקו.

היא כבר לא עוברת על שולחן הכתיבה העשוי זכוכית ומתכת, שחבר נתן לה, הפכה אותו לשולחן סידורים. כמה חשבונות, בחינות של סטודנטים, כמה ספרים משעממים, והמעטפה הקטנה ההיא.

בכל פעם שהיא מביטה במעטפה, רגש קצר של אשמה מכריח אותה להסב את מבטה. עליה להעתיק את תוכן המעטפה ולהחזירה לדודתה בניו יורק, כמו שהבטיחה כבר בינואר.

אבל למה להחזיר? הרי זה תצלום של נישואי הוריה. והפתק הועיר שאביה הניח על סף דלתה של הדודה ב־1981 צמוד אליו. היא רוצה לשמור על העותק המקורי בכתב ידו של האב, שבקושי אפשר עוד לראותו. אותו סיפור ששמעה מאה פעמים. איך אביה, בביקור באתונה, ביקר אצל דודתה, פרידה. מכיוון שלא מצא אותה, החליט לחכות שעה תמימה ליד הדלת. אחר כך השאיר פתק ובו סיפר איך עוברים ושבים חשבו אותו לקבצן ונתנו לו כמה מטבעות.

היא שמעה את הסיפור הזה שוב מדודתה פרידה בניו יורק, אבל זו היתה הפעם הראשונה שראתה את הפתק.

הצליחה לאסוף זיכרונות של בני אדם אחרים על אביה ולארגנם בסדר שעיצבה בדקדקנות. אינה זוכרת הרבה, חוץ מכמה סצינות, כמו יומה הראשון בבית הספר. הוא היה ההורה היחיד שהביא את בתו לכיתה, פנה למורה לצרפתית של כיתה א', באנגלית. הילדה נבוכה וביקשה להסתתר מתחת לאימונית שלה, מודל 1980, אותה קנה לה אביה בנסיעתו לשוודיה. או שמא לכולגריה? אמה אינה זוכרת.

אתמול חלמה שנפגשה במקרה עם טריף. בחלומה נראה טריף מבוגר עוד יותר, שיערו היה ארוך. הוא הציג בפניה את מה שהיה עליה לדעת בגיל עשרים: טריפו, פילוסופיה אנליטית, ומוסיקה הודית קלאסית.

ביוני 1999 הפציצו הישראלים את הפרוור הדרומי של ביירות, שם התגורר. היא זחלה אל פינת חדרה ובכתה בטירוף, משוכנעת שטריף נהרג. יחסיהם באוניברסיטה היו בגדר שערורייה: איך יכול פרופסור למתמטיקה להתאהב בסטודנטית בת עשרים? בחלום ליל אמש תהתה איך היא יכלה להתאהב בו.

עכשיו היא בוגרת יותר ויכולה לקבל החלטות רציונליות. ההחלטה הרציונלית האחרונה שלה היתה לארח זר ברזילאי, אותו פגשה לפני כן במסיבה. הוא חילל את דירתה גבוהת התקרה במשך ארבעה ימים תמימים, בחולצה קרועה וריח רע. היא לא ידעה עליו הרבה וגם לא היה לה אכפת: היא היתה בודדה ומשועממת.

אז הגיע אותו בוקר צובט של חודש פברואר והיא התעוררה לשמע החדשות מביירות: חרירי התפוצץ במכוניתו. "המשפחה שלי גרה ליד האזור שבו התפוצצה המכונית," היא לוחשת המומה. "אה, אז משפחתך חיה בשכונה עשירה," עונה האורח בחיך, שרי לה בו כדי לסלק אותו.

היא נועלת את הדלת אחריו ומבינה כי עכשיו היא לבדה.

כאשר קיבלה את אשרת הכניסה לצורך לימודים, אשרה לחמש שנים, משגרירות ארצות הברית, בקיץ הקודם, חשבה כי זו הזדמנות שלה לצאת מן ההיסטריה הפוסט-מלחמתית של ביירות. מאושרת ארזה את הזיכרונות ועזבה את הארץ אותה שנאה, כדי לטוס לארץ אותה לא אהבה.

חדשות אותו בוקר שלחו אותה בחזרה לביירות של 1987. כל היתר באמת היה צפוי: קולו הרועם של הפיצוץ, הזוכיות המתנפצות בדירתה הישנה של המשפחה, דירה משנות החמישים, הפאניקה, קווי הטלפון המתים, ההלם, הורים על קסאנקס. חזור.

הדרך היחידה שלה להתמודד עם זה היתה לקדם בברכה את פניו של עוד זר בדירה גבוהת התקרה. הוא היה אמריקאי מעיר קטנה בטקסס, אותה לא הצליחה למצוא אפילו

בגוגל. הדבר האחרון שהיא זוכרת ממנו זה את הלילה בו החליט להשתכר ולהלום על דלתה בארבע לפנות בוקר.

גם זה היה מוכר.

ב־1986 הקיצה לקול מהלומות על הדלת, של כמה חברי מיליציה חמושים ומזוקנים שרצו, כך הבינה, להרוג את אמה. "אתם מחליפים אותי באשה אחרת," הפצירה האם מאחורי הדלת. "בעלי רק עכשיו נהרג, אז לא יכול להיות שאתם מחפשים אותי."

אביה נהרג בבוקר השני למאי, 1986. היא היתה בת שבע ובדיוק בילתה אז את חופשת האביב בכפר של סכה וסבתה. אמה הגיעה וסיפרה לה ולאחיה איך אביהם מת בתאונת אופנוע. אחיה החל לבכות, אבל היא בכתה רק עשר שנים מאוחר יותר. החודשים הבאים היו קשים: סגרו אותה בבית, אמה ישנה וישנה, ופגזים המשיכו לנחות.

כמה חודשים אחרי ההתנקשות בחרירי ישבה בכורסת הארט־דקו הזולה שלה בסאן פרנסיסקו, צופה בטוק־שואו לבנוני על מלחמת האזרחים בארצה. המנחה היה מפורסם בקלישאותיו. אבל זה היה יום השנה למות אביה, והיא כתבה למנחה, כדי שהעולם יידע כי אביה נרצח מתחת הבית, ליד דירתם הישנה, משנות החמישים, שיידע כי עשרת הכדורים נורו בידי שני גברים על אופנוע, וכי אביה מעולם לא רכב על אופנועים. כמה שבועות לאחר מכן קיבלה תשובה מהמנחה:

תודה על מכתבך ותודה על כך שחלקת איתנו את מחשבותייך ואת רגשותייך. אני מעריך את סיפורך והוא באמת נגע לליבי. בחיים יש ups ו־downs, לכן נקווה כי זהו סימן המבשר על קץ המלחמה וכל מה שקשור אליה. החזיקי מעמד ושמרי על קשר.

עכשיו היא יודעת שמותו של אביה הוא חלק מה־ups וה־downs, ושעליה לשמור על קשר. מחר תלך לרופא בקשר לפריחה שלה. הפריחה מתמירה מיום ליום והיא לא יכולה להפסיק לקחת את הכדורים נגד דיכאון.

13.5.2005

מאנגלית יצחק לאור